

Industrins lager

2010

NV0602

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	3
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	3
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	4
1.1	Statistiska målstorheter.....	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått.....	4
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	4
1.1.5	Referenstider.....	5
1.2.	Fullständighet.....	5
B.2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	5
2.2.1	Urval.....	5
2.2.2	Ramtäckning.....	5
2.2.3	Mätning.....	6
2.2.4	Svarsbortfall.....	6
2.2.5	Bearbetning.....	6
2.2.6	Modellantaganden.....	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	6

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	6
3.1	Frekvens	6
3.2	Framställningstid	6
3.3	Punktlighet	7
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	7
5.1	Spridningsformer	7
5.2	Presentation	7
5.3	Dokumentation	7
5.4	Tillgång till primärmaterial	7
5.5	Upplysningstjänster	7

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Industrins lager

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska Centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Henrik Petterson
<i>Telefon:</i>	08-506 945 57
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska Centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	Henrik Petterson
<i>Telefon:</i>	08-506 945 57

Telefax

08-506 945 71

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99) samt SCB:s föreskrifter (SCB FS 1997:27).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller från och med 30 juni 2009 sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet.

A.9 EU-reglering

För närvarande föreligger ingen EU-reglering, och sådan är ej heller aviserad. Däremot framhålls i EU:s manual för Short Term Statistics (STS) att lagerstatistik är av stor betydelse för att kunna översätta leveransuppgifter till produktion.

A.10 Syfte och historik

Lagerstatistiken ingår i det som kallas ekonomisk korttidsstatistik. Dess främsta syfte är att redovisa de kortsiktiga variationerna i industrins lager, med fördelning på lagertyper och branscher. Lagerstatistik har funnits som självständig statistikgren hos SCB sedan 1972.

A.11 Statistikanvändning

Inom SCB används lagerstatistiken som underlag i Nationalräkenskapernas (NR) kvartalsvisa och årliga beräkningar av bruttonationalprodukten (BNP). Statistiken används även för beräkningar av lagerkorrigerat industriproduktionsindex som används för framskrivningar av BNP på kvartalsbasis.

Viktiga externa användare av statistiken är Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Riksbanken, som bl.a. använder den i olika prognosmodeller. Materialet är också av intresse för mer allmänna ekonomiobservatörer som exempelvis finansiella institut, branschorganisatorer och media.

A.12 Uppläggning och genomförande

Huvuddelen av bearbetningsunderlaget för lagerstatistik härstammar från enkätundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Underlag till prisindex för fastprisberäkningar hämtas internt på SCB. Ett nytt urval av företag dras varje år och populationen hämtas från FDB, SCB:s företagsdatabas.

Inom ramen för Konjunkturstatistik för industrin insamlas uppgifter om industrins lager fyra gånger per år.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ett nytt granskningsverktyg kommer att börja användas under referensperioden första kvartalet 2010. Syftet med det nya verktyget är att det ska leda till en effektivare identifiering av misstänkta observationer och att fel med betydelse för det publicerade resultatet upptäcks och åtgärdas i ett tidigt skede.

För att minska bortfallet och få en jämnare svarsfrekvens mellan branscher och över tiden planeras vite för uteblivet uppgiftslämnande att börja tillämpas under 2010.

Planer finns på förändring av urvalsdesign och metod för kalenderkorrigering under 2010/2011.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Lagerstatistiken bygger på material hämtat från enkätundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Föreliggande kvalitetsdeklaration är i första hand inriktad på den del av undersökningen som berör företagens lagerhållning.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Objekten utgörs av s.k. branschenheter/verksamhetsenheter (kind-of-activity units), vilka omfattar ett företags arbetsställen inom en och samma bransch. Endast arbetsställen i Sverige ingår.

Urvalet utgörs av ca 1400 företagsenheter inom näringsområdet gruvor och tillverkningsindustri (SNI2007 B+C, SNI 2002 B-D) med minst 50 anställda. De mindre företagens lagervärden skattas utifrån de större företagens siffror. Ett undantag görs för branschen sågverk, där lageruppgifter insamlas även för företag med mindre än 50 anställda.

1.1.2 Variabler

Ingående variabler utgörs av lagrens värden till försäljnings-/återanskaffningspriser, i såväl löpande som fasta (=2005 års) priser, uppdelat på de fyra lagertyperna:

- insatsvaror
- varor i arbete
- färdiga varor av egen tillverkning
- färdiga varor av främmande tillverkning

1.1.3 Statistiska mått

De främsta statistiska storheterna är branschvisa lagerstockvärden. Dessa ger i sin tur underlag för beräkning av lagerförändringar över avgränsade tidsperioder (företrädesvis kalenderkvartal) och i olika prisnivåer.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Reguljärt framtas skattade lagerstockförändringar för ett 30-tal branscher på finaste nivå för de olika variablerna (med branschindelning enligt näringsgrensindelningen SNI2007), samt för ett 20-tal branschgrupper på högre aggregationsnivåer.

1.1.5 Referenstider

Statistikens referenstidpunkter är årets fyra kalenderkvartalsslut.

1.2. Fullständighet

För att minska belastningen på de allra minsta företagen undersöks endast företagsenheter med minst 50 anställda respektive minst 10 anställda för sågverk. Företag med 200 anställda eller fler totalundersöks medan resterande undersöks slumpmässigt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över industrins lager har inte fullt ut den tillförlitlighet som vore önskvärd för bl.a. Nationalräkenskapernas syften. Huvudorsaken till att delar av statistiken är behäftad med stor osäkerhet är att uppgiftslämnarna har svårigheter i att lämna säkra uppgifter om lagervärden till avsalu/återanskaffningspris per varje kvartalsslut. Till detta tillkommer den osäkerhet som följer av att statistiken baseras på en urvalsundersökning. Inga välgrundade uppskattningar av statistikens totalfel föreligger.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalsosäkerheten tillsammans med mätfel torde ge det största bidraget till det totala felet. Det grundläggande urvalsobjektet för undersökningen Konjunkturstatistik för industrin är industriföretag. Vid urvalsdragningen stratifieras företagspopulationen utifrån bransch och storleksgrupp. (Storleken mäts här med antal anställda). Företag med fler än 200 anställda totalundersöks, och för övriga dras ett urval.

För den del av undersökningen som berör lageruppgifter besvarar endast företag med minst 50 anställda, sågverk undantagna, enkätfrågorna. Antalet branschenheter som besvarar lagerenkäten uppgår därmed till ca 1 300 enheter. För företag med färre än 50 anställda skattas värden utifrån uppgifterna om de större företagen.

2.2.2 Ramtäckning

Viss undertäckning förekommer då företag som nystartas mellan urvalstidpunkterna i de flesta fall inte kommer med i undersökningen. Urvalet till Konjunkturstatistik för industrin dras i mars varje år för att fånga upp de

företagsförändringar som har skett vid årskiftet. Vid den tidpunkten är uppgifter om rampopulationens branschtillhörighet och antal sysselsatta i de flesta fall två år gamla.

2.2.3 Mätning

Eftersom många företag, främst mindre, inte har datorsystem som stöder kvartalsredovisning av lager är det troligt att mätfel finns i statistiken. Även feltolkningar av anvisningarna kan leda till mätfel.

2.2.4 Svartsbortfall

Under 2009 var objektsbortfallet nästan 22 procent medan det vägda bortfallet (hänsyn tagen till företagsstorlek) legat omkring 12 procent. För att öka svarsfrekvensen som är avgörande för kvaliteten i skattningarna kommer vite att börja tillämpas under 2010.

2.2.5 Bearbetning

Merparten av uppgiftslämnarna använder det för SCB gemensamma webbverktyget SIV. I nuläget samlas cirka 85% av uppgifterna in elektroniskt. Resten samlas in via pappersblanketter som scannas.

En förgranskning görs i samband med att blanketter tas emot. Ofullständigt ifyllda blanketter kompletteras på olika sätt innan de skickas till dataregistrering. Efter registrering körs uppgifterna genom ett granskningsprogram som tar hänsyn till företagets storlek och betydelse i den tillhörande branschen. Miss-tänkta fel följs upp med återkontakter i form av brev och telefonsamtal. En sista makrogranskning på branschnivå görs efter uppräknings- och bortfallskompensation.

2.2.6 Modellantaganden

För de branschenheter som lämnar underlag för värdering av lager (och inte uppgifter om fulla lagervärden till försäljningspriser) gör SCB centrala omräkningar av underlagsuppgifterna, till uppskattade fulla lagervärden per kvartalslut. Omräkningarna baseras på antaganden om homogenitet inom bransch. Kompensation för bortfall görs genom att skriva fram utvecklingstal för hela branschen. Vid imputering av ej inkomna värden eftersträvas att exkludera extremvärden, så kallade outliers från underlaget.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått redovisas ej för närvarande.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter om lager samlas in vid årets fyra kalenderkvartalsslut.

3.2 Framställningstid

Publicering sker ca 45 dagar efter kvartalsslut.

3.3 Punktlighet

Samtliga undersökningar har presenterats enligt fastställd publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Från och med första kvartalet 2009 beräknas och redovisas statistiken enligt SNI 2007. Det innebär bl a att branscherna förlag-, grafisk- och annan reproduktionsindustri samt återvinningsindustrin från och med 2009 inte längre ingår i industrinäringarna. Eftersom urvalen före 2009 är stratifierade enligt SNI92/2002 och de nyare urvalen är stratifierade enligt SNI 2007 är jämförbarheten inte helt tillfredsställande.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år försvåras på branschnivå av löpande förändringar i företagens organisation och verksamhet. Varje urvalsbyte innebär en uppdatering av branscherna för att på så sätt fånga in de organisationsförändringar som skett.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Sam användbarheten mellan lagerstatistik och övrig konjunkturstatistik för industrin får anses vara mycket god då de härrör från samma urvalsundersökning. En viktig skillnad är emellertid att mindre företag inte ingår i den del av enkätundersökningen som berör just lager.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten publiceras på SCB:s hemsida samt i pressmeddelanden, ekonomisk snabbstatistik, SCB-Indikatorer och i Sveriges statistiska databaser.

5.2 Presentation

I pressmeddelandet och på SCB:s hemsida presenteras resultaten med tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Produkten är även dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem METAPLUS.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m.fl. kan efter prövning få tillgång till aidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Statistiska Centralbyrån
ES/UI
Henrik Petterson

BESKRIVNING AV STATISTIKEN
2010-02-23

NV0602
8(8)

Vid frågor om statistiken kontakta Henrik Petterson telefon: 08-506 945 57, e-post: fornamn.efternamn@scb.se, alternativt: konjind@scb.se.